

УДК 340.131:355.1 (477)

С. Ю. Поляков,
канд. юрид. наук, доцент,
начальник кафедри загальновійськових
та правових дисциплін
військово-юридичного факультету
Національний університет
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,
м. Харків

ФУНКЦІЇ Й ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Статтю присвячено аналізу функцій і принципів, на яких базується забезпечення організації та функціонування Збройних Сил України. Запропоновано авторське визначення функцій Збройних Сил України. Надано загальну характеристику основним принципам діяльності Збройних Сил України.

Ключові слова: Збройні Сили України, законність та правопорядок, принципи, функції, військовий обов'язок.

У сучасних умовах розвитку української державності значущість існування України як суверенної й незалежної держави значно зростає. В. Я. Тацій цілком слушно звертає увагу на те, що наявність суверенітету є необхідною передумовою реалізації органами державної влади покладених на них завдань і функцій [5, с. 9]. Україна, здобувши довгоочікувану незалежність, повинна вживати всіх необхідних заходів для забезпечення свого нового статусу. Адже в сучасному світі існує велика кількість найрізноманітніших загроз, що впливають на стабільність існування як окремо взятих держав, так і всієї світової спільноти. Не випадково останнім часом особливої ваги та

актуальності набула проблематика забезпечення національної безпеки, боротьби з тероризмом та іншими загрозами людству.

У цьому зв'язку Ю. П. Битяк зазначає, що Україна після проголошення незалежності перебуває в процесі пошуку оптимальної політико-правової моделі розбудови державності, яка б відповідала загальноновизнаній системі цінностей, мала б соціальну орієнтацію на побудову громадянського суспільства. Зміна соціально-політичних пріоритетів призводить до нових форм взаємодії права, державної влади і громадянина, вимагає вдосконалення механізмів реалізації системи публічних потреб та інтересів [10, с. 306].

У свою чергу В. Я. Тацій, аналізуючи проблеми функціонування Української держави та правової науки на початку XXI ст., доходить висновку, що набуття Україною незалежності та її становлення як держави відбувалось в умовах заго-стрення у світі глобальних проблем сучасності [11, с. 11]. Він виділяє низку проблем, що стосуються різних аспектів функціонування Української держави в сучасному світі та пов'язані з організацією і функціонуванням Збройних Сил України, а також з необхідністю забезпечення в їхніх структурних підрозділах належного рівня законності та правопорядку.

Метою статті є аналіз функцій, покладених на Збройні Сили України, та принципів, на підставі яких вони функціонують. Це вкрай важливо, оскільки тільки в межах забезпечення законності, правопорядку та інших правових принципів Збройні Сили України зможуть виконувати покладені на них функції. Водночас правильне розуміння цих функцій дозволить визначити ті критерії та вимоги, що мають висуватися до забезпечення законності й правопорядку в країні. Отже, функції Збройних Сил України є критеріями, що визначають особливості їх функціонування на сучасному етапі розвитку державності, забезпечення закон-

ності та правопорядку, напрями першочергового реформування.

Слід зазначити, що функції Збройних Сил є похідними від функцій держави, оскільки Збройні Сили є складовою частиною механізму держави й повинні спрямовувати свої зусилля на виконання пов'язаних з ними функцій держави.

У загальній теорії держави та права існують різноманітні тлумачення функцій держави. Зокрема, В. Д. Ткаченко та О. В. Пушняк під ними розуміють основні напрями її діяльності, які виражають її сутність і соціальне призначення у сфері управління справами суспільства [4, с. 89]. У свою чергу М. І. Байтін указує на те, що функції держави – це основні напрями її внутрішньої та зовнішньої діяльності, в яких відбиваються та конкретизуються її класова і загальнолюдська цінність та соціальне призначення [8, с. 197].

А. М. Головістикова під функціями держави розуміє основні напрями її діяльності щодо вирішення основних завдань, які стоять перед державою на тому чи іншому етапі її розвитку та являють собою засіб реалізації цих завдань. При цьому вся функціональна спрямованість сучасної держави спрямована на досягнення генеральної мети: благо людини, її моральне, матеріальне та фізичне благо-

получчя, максимальна правова та соціальна захищеність особистості [1, с. 157-158].

Як уже зазначалось, функції Збройних Сил пов'язані з функціями держави, а тому при конструюванні визначення функцій Збройних Сил України слід урахувати основні класичні підходи до визначення функцій держави. Крім того, слід мати на увазі, що розвивати положення про функції Збройних Сил повинні лише закони, оскільки відповідно до п. 17 ст. 92 Конституції України виключно законами визначаються основи організації Збройних Сил України [5].

Таким чином, під функціями Збройних Сил України слід розуміти передбачені Конституцією та законами України найважливіші напрями їх діяльності, в яких у концентрованому вигляді визначаються сутність, соціальне призначення Збройних Сил, їх місце у структурі державного апарату й сектора безпеки та оборони України, особливості проходження в їх структурних підрозділах військової служби. До того ж, як уже зазначалось, саме функції Збройних Сил України повинні бути покладенні в основу доктрини забезпечення законності та правопорядку, визначення критеріїв їх забезпечення.

У той же час слід урахувати те, що стосовно функ-

ціональної спрямованості Збройних Сил України на забезпечення у власних підрозділах законності та правопорядку в межах проведеної реформи кримінального процесуального законодавства виникають певні складнощі. Йдеться передусім про те, що відповідно до ст. 216 нового КПК України здійснення досудового розслідування у військових злочинах належить органам внутрішніх справ [7]. Крім того, згідно з прикінцевими та перехідними положеннями цього Кодексу, не пізніше п'яти років після набрання ним чинності військові злочини повинні розслідуватися не слідчими органів прокуратури (реформованих на базі органів військових прокуратур), а слідчими органами внутрішніх справ. Указана позиція законодавця, а також зміни щодо функціонування Військової служби правопорядку Збройних Сил України видозмінює деякі функції Збройних Сил та традиційну систему забезпечення в їхніх підрозділах законності та правопорядку. Все це, на наш погляд, вимагає додаткового переосмислення.

Слід констатувати, що найважливіші базові принципи зафіксовано у Конституції України, передусім в її першому розділі. Деякі принципи виступають як найважливіші завдання для Збройних Сил України. Зокрема,

у ст. 1 Основного Закону визначено, що Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна та правова держава [5]. Цей найважливіший принцип стосується всієї держави, всього державного механізму, всіх суб'єктів як на території України, так і за її межами. Але для Збройних Сил України принцип державного суверенітету та незалежного існування нашої держави є визначальним і розглядається як найважливіша мета їх діяльності в цілому.

Забезпечення реалізації принципу законності в організації та діяльності Збройних Сил України буде сприяти здійсненню та виконанню інших основних принципів. У тому випадку, якщо у Збройних Силах України не буде забезпечено режим законності та правопорядку, то, відповідно, це може негативно відбитися на всіх базових принципах, які є фундаментом нашої держави, й порушення хоча б одного з них потягне порушення багатьох інших, а отже, похитне міць Української державності.

Разом із тим існують спеціальні принципи організації та функціонування Збройних Сил України. Вони є похідними й базуються на конституційних принципах, розвиваючи їх. Аналізуючи значущість цієї групи принципів, слід враховувати юридичну силу тих нормативно-

правових актів, в яких вони закріплені. Найголовнішим нормативно-правовим актом у національній правовій системі нашої держави є Конституція України. Після цього слід звернути увагу на принципи, що містяться у законах України. Передусім слід відмітити ті принципи, що розміщені у спеціалізованих законах.

Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» [12], який безпосередньо стосується Збройних Сил України, не містить принципів військової служби на відміну від Закону України «Про державну службу» [13]. Але Закон «Про Збройні Сили України» [14] встановлює певний перелік принципів, що повинні впливати на організацію та функціонування Збройних Сил України.

Зауважимо, що в юридичній літературі майже не аналізуються принципи організації та функціонування Збройних Сил України. Існують лише окремі роботи, присвячені принципам військової служби [3, с. 7–13]. Предметом нашої уваги є нормативно закріплені принципи організації та функціонування Збройних Сил. Так, у ст. 11 Закону України «Про Збройні Сили України» визначено засади діяльності Збройних Сил України [14]. У ній зокрема зазначається, що Збройні Сили України провадять свою діяль-

ність на засадах: вірності конституційному обов'язку та військовій присязі; верховенства права, законності та гуманності, поваги до людини, її конституційних прав і свобод; гласності, відкритості для демократичного цивільного контролю; поєднання єдиноначальності і колегіального розроблення найважливіших рішень; комплектування шляхом призову громадян на військову службу та прийняття на військову службу за контрактом; постійної бойової та мобілізаційної готовності; збереження державної таємниці; виховання військовослужбовців на патріотичних, бойових традиціях Українського народу, додержання військової дисципліни; забезпечення державного соціально-економічного та соціально-правового захисту громадян, які перебувають на службі у Збройних Силах України, а також членів їх сімей; заборони створення і діяльності організаційних структур політичних партій.

Слід наголосити, що зазначені принципи визначають особливості функціонування Збройних Сил України на сучасному етапі розвитку державності. Звичайно, не всі вони реалізуються в практичній площині в повному обсязі, але важливим є те, що вони зафіксовані у Законі України, спеціально присвяченому

організації та функціонуванню Збройних Сил.

Кожен окремо взятий принцип має самостійне значення, але разом вони визначають основи правового регулювання Збройних Сил. Перелік починається з принципу, присвяченому вірності конституційному обов'язку та військовій присязі. Він спрямований та призначений як для Збройних Сил у цілому, так і для кожного військовослужбовця, який перебуває в їх лавах. Як видно, законодавець, посилаючись на вірність конституційному обов'язку, не вказує на те, про який саме обов'язок йдеться. Слід звернути увагу на те, що у Законі України йдеться лише про ті обов'язки, які стосуються громадян України. Це пов'язано з тим, що військову службу в лавах Збройних Сил України мають право та зобов'язані проходити виключно громадяни України.

Вважаємо, що під конституційним обов'язком у контексті Закону України «Про Збройні Сили України» слід розуміти, з одного боку, обов'язок самих Збройних Сил України, передбачений ч. 2 ст. 17 Конституції України, де зазначено, що оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності й недоторканності покладаються на Збройні Сили України. З іншого боку – це обов'язок

громадян, передбачений ст. 65 Основного Закону України, де зазначається, що захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України [5]. Громадяни відбувають військову службу відповідно до закону. На засадах вірності саме цим конституційним обов'язкам повинні функціонувати Збройні Сили України та проходити військову службу в їх лавах громадяни України.

Що стосується вірності військовій присязі, то цей принцип слід вважати змістовним та одним із найважливіших в організації та функціонуванні Збройних Сил, оскільки кістяк останніх визначають громадяни, що проходять військову службу та склали присягу на вірність Українському народові. Складання присяги є обов'язковою процедурою при проходженні військової служби та покладає на військовослужбовців низку різноманітних обов'язків, які є квінтесенцією їх діяльності.

Текст присяги містить цілу низку різних зобов'язань, серед яких є як моральні, так і суто правові. Зокрема, бути вірним та відданим Українському народові, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників, ніколи не зраджувати Український народ є моральними орі-

єнтирами для кожного військово-службовця, що, безперечно, полягають у виконанні всіх своїх інших обов'язків з урахуванням дотримання законності, оскільки порушуючи Конституцію та закони України, не можна служити, бути вірним і приносити користь Українському народові.

Важливо, що у Законі України «Про Збройні Сили України» вказується на необхідність дотримання принципу верховенства права, законності та гуманності, поваги до людини, її конституційних прав і свобод [14]. Як видно, законодавець особливо виділяє та ставить не на останнє місце вказані принципи, особливо виділяючи принцип законності в аспекті організації та функціонування Збройних Сил України. Слід звернути увагу на те, що всі ці принципи взаємопов'язані. Наприклад, принцип законності полягає в точному дотриманні законів України у діяльності Збройних Сил України.

У законах України на сьогоднішній день законодавець прагне втілювати принцип гуманізму, а тому виконуючи закони, як правило, відбувається реалізація принципу гуманізму. Але, разом із тим, як буде вказано далі, не завжди. З огляду на це дуже важливо, що прописано також принцип верховенства права. У той же час, як реалізу-

вати цей принцип у практичній площині в умовах функціонування Збройних Сил України – невідомо.

Важко уявити собі ситуацію, коли конкретна посадова особа у структурі Збройних Сил України виявить, що закон України суперечить Конституції України, порушує, наприклад, хоч і опосередковано, права людини, відмовиться його застосовувати, пославшись на принцип верховенства права. Таким чином, необхідно розробити механізм реалізації принципу верховенства права в рамках організації та функціонування Збройних Сил України.

Особливу увагу слід приділити принципам гласності, відкритості для демократичного цивільного контролю, передбаченим у Законі України «Про Збройні Сили України». Ці принципи відіграють найважливішу роль у забезпеченні режиму законності та правопорядку в контексті організації та функціонування Збройних Сил України. Справа в тому, що Збройні Сили, за своєю природою, є доволі закритою організацією і тому дієвий громадський контроль над ними є додатковою гарантією забезпечення законності та правопорядку. Як зазначається в науковій літературі, проблематика дотримання прав і свобод громадян України, які проходять

військову службу в нашій державі, перебуває під постійною увагою правозахисних організацій, що здійснюють моніторинг порушення прав військовослужбовців, особливо тих, хто проходить військову службу [2, с. 170-171]. Отже, ці організації сприяють забезпеченню законності та правопорядку. Проте без реалізації принципу розумної відкритості їх діяльність була б неможливою.

У контексті реалізації цього принципу в напрямі сприяння забезпеченню законності та правопорядку в діяльності Збройних Сил України, передусім на зовнішньому рівні, слід указати на те, що до повноважень Верховної Ради України віднесено затвердження загальної структури, чисельності, визначення функцій Збройних Сил України. Оскільки парламент є представницьким органом Українського народу, то цей напрям його діяльності є доволі відкритим і таким, що має сприяти законній діяльності Збройних Сил України.

Поєднання єдиноначальності та колегіального розроблення найважливіших рішень як принцип організації та функціонування Збройних Сил України є відповіддю законодавця на процеси демократизації в нашій державі та суспільстві. Безперечно, з огляду на юридичну при-

роду та призначення Збройних Сил найважливішим тут є принцип єдиноначальності.

Як зазначається у Статуті внутрішньої служби Збройних Сил України, єдиноначальність є одним із принципів будівництва і керівництва Збройними Силами й полягає в такому: наділенні командира (начальника) всією повнотою розпорядчої влади стосовно підлеглих і покладенні на нього персональної відповідальності перед державою за всі сторони життя та діяльності військової частини, підрозділу і кожного військовослужбовця; наданні командирові (начальникові) права одноособово приймати рішення, віддавати накази; забезпеченні виконання зазначених рішень (наказів), виходячи із всебічної оцінки обстановки та керуючись вимогами законів і статутів Збройних Сил України [15]. Крім того, як указується в Статуті, за своїм службовим становищем і військовим званням військовослужбовці можуть бути начальниками або підлеглими стосовно інших військовослужбовців. Начальник має право віддавати підлеглому накази і зобов'язаний перевіряти їх виконання. Підлеглий зобов'язаний беззастережно виконувати накази начальника, крім випадків віддання явно злочинного наказу, і ставитися до

нього з повагою. Начальники, яким військовослужбовці підпорядковані за службою, в тому числі й тимчасово, є прямими начальниками для цих військовослужбовців. Найближчий до підлеглого прямий начальник є безпосереднім начальником.

Серед інших наведено також принцип, відповідно до якого у Збройних Силах України здійснюється комплектування як шляхом призову громадян на військову службу, так і прийняттям на військову службу за контрактом. Проте в умовах прагнення Української держави перейти виключно до контрактного способу комплектування Збройних Сил, акцент щодо його реалізації варто перенести саме на прийняття на військову службу за контрактом. Перехід до контракту буде сприяти суттєвому покращенню забезпечення рівня законності та правопорядку в організації й функціонуванні Збройних Сил України лише в тому разі, якщо контрактник буде належним чином соціально забезпеченим, а також за умови, що військова служба на ринку праці буде конкурентоздатною.

Принцип постійної бойової та мобілізаційної готовності полягає в тому, що війська повинні бути не вибірково, а всі, не на час перевірок, а постійно боєздатними та перебувати в

мобілізаційній готовності. Хотілося б ще раз особливо підкреслити, що все це буде можливим лише при безумовному втіленні принципу та режиму законності.

Збереження державної таємниці є також принципом організації та функціонування Збройних Сил. Незважаючи на прагнення щодо відкритості, все рівно відповідно до закону, в межах діяльності Збройних Сил України існує велика кількість відомостей, які не можуть доводитися до широкого загалу. У зв'язку з цим забезпечення державної таємниці є найважливішою складовою забезпечення законності та правопорядку в діяльності Збройних Сил України.

В організації та функціонуванні Збройних Сил ще одним визначальним визнається принцип, відповідно до якого в обов'язковому порядку здійснюється виховання військовослужбовців на патріотичних, бойових традиціях Українського народу, додержання військової дисципліни. Слід зазначити, що процес виховання повинен включати не лише вивчення традицій Українського народу, що є дуже важливим, але й передбачати вивчення законодавчих актів, пов'язаних з організацією та функціонуванням Збройних Сил. У зв'язку з цим вважаємо за необхідне доповнити дану

норму положенням про те, що виховання здійснюється також шляхом вивчення Конституції та законів України, формування шанобливого ставлення до них.

Принцип забезпечення державного соціально-економічного та соціально-правового захисту громадян, які перебувають на службі у Збройних Силах України, а також членів їх сімей базується на принципі засад конституційного ладу України, прописаному в ч. 5 ст. 17 Основного Закону України [5]. У ній вказано, що держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їх сімей. У зв'язку з цим слід зазначити, що в Україні, на жаль, ще існують суттєві проблеми із соціальним захистом як громадян, що перебувають на військовій службі, так і членів їх сімей.

У науковій літературі з цього приводу не випадково звертається увага на те, що найсуттєвішим чином на процес належного проходження військової служби та виконання своїх функціональних обов'язків кожним військовослужбовцем, реалізації їхніх конституційних прав і свобод впливає стан соціального захисту. У разі, якщо передбачені законодавством соціальні гарантії для військо-

вослужбовців не забезпечуються, повсюдно відбуваються порушення їх конституційних прав і свобод, все це неминуче відбивається негативним чином на рівні морального духу та впевненості військовослужбовців у своєму майбутньому. У результаті знижується якість виконання ними службових обов'язків, самопочуття, впевненість у майбутньому, а інколи це призводить й до психічних розладів та інших негативних наслідків. Створення належних умов для проходження військової служби буде сприяти не лише більш свідомому виконанню військовослужбовцями своїх функціональних обов'язків, а також стимулюватиме залучення до проходження військової служби громадян України, які найкраще відповідають високим вимогам, що висуваються до таких осіб. Проте соціальний захист військовослужбовців наразі є незадовільним, що навіть знайшло відображення у Законі України «Про основи національної безпеки України» [9, с. 326].

Зокрема, у його ст. 7 незадовільний рівень соціального захисту військовослужбовців, громадян, звільнених із військової служби, та членів їх сімей прямо розглядаються як основні реальні та потенційні загрози національній безпеці України, стабільності в суспільстві на

сучасному етапі у воєнній сфері та сфері безпеки державного кордону.

Варто зазначити, що рівень соціального захисту військовослужбовців, у тому числі й членів їх сімей, прямо впливає на рівень забезпечення законності та правопорядку.

Процеси деполітизації Збройних Сил і забезпечення законності та правопорядку в них вимагають суворого дотримання принципу департизації військ, який у Законі України «Про Збройні Сил України» сформульовано таким чином: «заборона створення і діяльності організаційних структур політичних партій» [14]. Мінімізація, а також виключення впливу політичних партій є однією з важливих передумов забезпечення законності та правопорядку у Збройних Силах України.

Даний принцип, на переконання І. Ф. Коржа, означає, з одного боку, заборону добору кадрів для військової служби за їхніми політичними поглядами, а з іншого – обов'язок військовослужбовців у межах своїх повноважень залишатися поза політичною діяльністю. Військовослужбовці мають бути політично нейтральними, виконуючи службові обов'язки, нейтрально ставитися до політичної боротьби різних партій [6, с. 11].

Таким чином, Закон України «Про Збройні Сили України» містить доволі широкий перелік принципів, які у своїй сукупності спрямовані на забезпечення сталого розвитку Збройних Сил України, передусім у контексті забезпечення законності та правопорядку. У ньому також указується на те, що підготовка Збройних Сил України до виконання покладених на них Конституцією України завдань, організація та забезпечення їх виконання, підтри-

мання на належному рівні бойової і мобілізаційної готовності та боєздатності, виховна робота, збереження життя і здоров'я особового складу, забезпечення законності та військової дисципліни у Збройних Силах України здійснюються органами військового управління, командирами і начальниками всіх рівнів відповідно до вимог Конституції України та законів України, інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері оборони.

Список літератури: 1. Головистикова А. Н. Проблемы теории государства и права : учебник / А. Н. Головистикова, Ю. А. Дмитриев. – М. : Эксмо, 2005. – 832 с. 2. Григоренко Є. І. Конституційні засади проходження військової служби громадянами України: проблеми теорії та практики : моногр. / Є. І. Григоренко. – Х. : Право, 2010. – 280 с. 3. Григоренко Є. І. Реалізація конституційного принципу рівноправності у призові громадян України на строкову військову службу / Є. І. Григоренко // Вісник Харк. нац. ун-ту внутрішніх справ. – 2007. – Вип. 37. – С. 97–103. 4. Загальна теорія держави і права : [підруч. для студентів] / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін. ; за ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – Х. : Право, 2009. – 584 с. 5. Конституція України : наук.-практ. коментар / В. Б. Авер'янов, О. В. Батанов, Ю. В. Баулін та ін. ; ред. кол. : В. Я. Тацій, Ю. П. Битяк, Ю. М. Грошевой та ін. – Х. : Право ; К. : Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 808 с. 6. Корж І. Ф. Принципи військової служби в Україні / І. Ф. Корж // Часопис Київ. ун-ту права. – 2003. – № 2. – С. 7–13. 7. Кримінальний процесуальний кодекс України // Відом. Верхов. Ради України. – 2013. – № 9-10. 8. Общая теория государства и права. Академический курс : в 2-х т. / отв. ред. М. Н. Марченко. – Т. 1: Теория государства. – М. : Зерцало, 1998. – 416 с. 9. Права людини в Україні. Доповідь правозахисних організацій / за ред. Е. Ю. Захарова / Українська Гельсінська спілка з прав людини. – Х. : Права людини, 2012. – 352 с. 10. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5-ти т. — Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / за заг. ред. Ю. П. Битяка. – Х. : Право: 2008. – 306 с. 11. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5-ти т. – Т. 1: Методологічні та історико-теоретичні проблеми формування і розвитку правової системи України / за заг. ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – Х. : Право, 2008. – 728 с. 12. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>. 13. Про державну службу : Закон України від 17.11.2011 р. № 4050-VI (Редакція станом на 05.12.2012 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. 14. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII (Редакція станом на 13.10.2012 р.) [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. 15. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 548-XIV // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 22-23.

ФУНКЦИИ И ПРИНЦИПЫ ОРГАНИЗАЦИИ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ Поляков С. Ю.

Статья посвящена анализу функций и принципов права, на которых базируется обеспечение организации и функционирования Вооруженных Сил Украины. Предложено авторское определение функций Вооруженных Сил Украины. Представлена общая характеристика принципов деятельности Вооруженных Сил Украины.

Ключевые слова: Вооруженные Силы Украины, законность и правопорядок, принципы права, военная обязанность, функции.

FUNCTIONS AND PRINCIPLES OF ORGANIZATION OF THE UKRAINIAN ARMED FORCES Polyakov S. Yu.

This article analyzes the functions and principles of the law that underlie the ensure of organization and functioning of the Ukrainian Armed Forces. It was suggested the author's definition of the Armed Forces of Ukraine functions. And it was presented the general description of the principles of Armed Forces of Ukraine's activity.

Key words: Ukrainian Armed Forces, law and order, the principles of the law, military duty, the functions.

Надійшла до редакції 25.02.2013 р.

УДК:342.9:35

О. Б. Червякова,
канд. юрид. наук, доцент
Національний університет
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,
м. Харків

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ»: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

У статті аналізуються окремі положення законодавства про забезпечення конфіденційності персональних даних громадян з огляду на їх охорону та захист. Особлива увага приділяється вдосконаленню правового механізму реалізації інформаційних прав громадян у цій сфері.

Ключові слова: персональні дані, охорона та захист персональних даних, державна реєстрація персональних даних.

У складі інформаційних ресурсів відомості, які стосуються кожної конкретної людини, формуються в таку категорію як персональні дані – будь-яка інформація, що стосується індивідуума (суб'єкта даних), чия особистість або відома, або

може бути встановлена. Персональні дані зв'язують людину із суспільством і всіма його інституціями, в першу чергу з тими, які для себе обирає кожна окрема людина. Вони є інструментом соціалізації та мірою соціальності особи [5, с. 473-474].